

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Факультет №2

Кафедра адміністративно-правових дисциплін

ПОГОДЖЕНО

Заступник начальника ГУНП
в Кіровоградській області
майор ретранзит

Олександр САГАЛЬ

«01» 40+08/2022 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Донецького державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

Сергій ВІТВІЦЬКИЙ

«30» 2022 року

ПРОГРАМА
навчальної практики
для здобувачів та здобувачок вищої освіти 2 курсу
освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність»

Кропивницький 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Навчальна практика проводиться згідно з Положенням про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України, затвердженого наказом МВС від 27 червня 2013 року № 621, Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти, які навчаються за державним замовленням, затвердженого наказом ДонДУВС від 27.08.2022 року №445.

1.2. Невід'ємною складовою частиною практичної підготовки осіб перемінного складу закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, (далі - ЗВО) денної форми навчання є практика в комплектуючих підрозділах Національної поліції, що здійснюється з метою закріплення теоретичних знань, отриманих на певному етапі навчання відповідно спеціальності (спеціалізації), набуття та вдосконалення професійних навичок і вмінь.

1.3. До навчальної практики залучаються здобувачі та здобувачки вищої освіти 2-го курсу на базі підрозділів превентивної діяльності територіальних підрозділів Головних управлінь Національної поліції, якими вони були направлені на навчання.

1.4. Метою навчальної практики є:

- закріплення здобувачами та здобувачками вищої освіти знань, отриманих під час вивчення теоретичної частини навчальних дисциплін, що викладаються на 2-му курсі кафедрою адміністративно-правових дисциплін;
- набуття здобувачами та здобувачками вищої освіти навичок роботи в практичних підрозділах Національної поліції України у формі залучення їх до забезпечення публічної безпеки і порядку, профілактики правопорушень;
- формування професійних вмінь, навичок для успішного виконання майбутніх функціональних обов'язків;
- ознайомлення здобувачів і здобувачок вищої освіти з особливостями діяльності підрозділів Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану;
- створення підґрунтя для належного систематичного поновлення своїх знань і творчого їх застосування у практичній діяльності.

1.5. Термін проходження навчальної практики здобувачів та здобувачок вищої освіти 2-го курсу з *16.01.2022 до 12.02.2023*.

1.6. Завдання навчальної практики:

- вивчення системи, структури, принципів організації та діяльності підрозділів превентивної діяльності;
- ознайомлення здобувачів та здобувачок вищої освіти з особливостями організації та проведення заходів із забезпечення публічної безпеки та порядку, профілактики правопорушень у реальних умовах;
- залучення до безпосередньої участі у заходах із забезпечення публічної безпеки та порядку, профілактики правопорушень;
- набуття компетентностей, пов'язаних із реалізацією спеціальних службових завдань поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану;

- встановлення рівня професійної готовності здобувачів та здобувачок вищої освіти до самостійного виконання завдань із забезпечення публічної безпеки та порядку;
- набуття здобувачами та здобувачками вищої освіти навичок щодо складання відповідних адміністративно-процесуальних документів;
- формування у здобувачів та здобувачок вищої освіти цілісного уявлення про організацію роботи підрозділів превентивної діяльності, професійних вмій та навичок у виконанні майбутніх функціональних обов'язків;
- сприяння психологічній адаптації до роботи в Національній поліції та утвердження мотивації подальшого навчання;
- виховання у здобувачів та здобувачок вищої освіти високих моральних якостей правоохоронця, відчуття відповідальності та належного ставлення до майбутньої професійної діяльності та готовності до дій в екстремальних ситуаціях.

2. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ ОСІБ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННІ ТА КЕРІВНИЦТВІ ПРАКТИКИ

2.1. ЗВО забезпечує:

2.1.1. Своєчасне прибуття здобувачів та здобувачок вищої освіти для проходження навчальної практики до підрозділів Національної поліції та призначення керівників практики.

2.1.2. Розроблення навчально-методичного забезпечення матеріалів для проведення навчальної практики, методичних рекомендацій для керівників практики та програм практики курсантів.

2.1.3. Завчасне інформування (не пізніше ніж за місяць до початку практики) Головні управління Національної поліції, якими здобувачі та здобувачки вищої освіти, були направлені на навчання про строки проведення практики та кількісний склад практикантів та практиканток, направлення переліку питань для проведення вхідного/вихідного контролів знань.

2.1.4. Проведення інструктажів із здобувачами та здобувачками вищої освіти, які направляються для проходження навчальної практики.

2.1.5. Надання здобувачами та здобувачкам вищої освіти програми проходження практики, методичних рекомендацій щодо проходження практики в Національній поліції.

2.1.6. Організаційні заходи перед виїздом здобувачів та здобувачок вищої освіти на практику і здійснення контролю за їх прибуттям до підрозділів Національної поліції для проходження практики.

2.1.7. Ознайомлення здобувачів та здобувачок вищої освіти із системою інформування про хід навчальної практики. Контроль за виконанням ними індивідуальних планів навчальної практики і визначеного розпорядку дня, своєчасність підготовки необхідної документації.

2.1.8. Проведення інструктажів з відповідальними особами Національної поліції, до яких направляються здобувачі та здобувачки вищої освіти для проходження навчальної практики.

2.2. Керівники практики від ЗВО мають право:

2.2.1. Здійснювати контроль за організацією та проходженням навчальної практики здобувачами та здобувачками вищої освіти в підрозділах Національної поліції та отримувати витяги з наказів про її організацію.

2.2.2. Ознайомлюватися з індивідуальними планами навчальної практики, перевіряти ведення щоденників і надавати рекомендації про внесення в них змін і доповнень до них.

2.2.3. Вносити керівництву підрозділів Національної поліції пропозиції щодо усунення виявлених недоліків в організації навчальної практики.

2.2.4. Вивчати умови організації та проведення навчальної практики здобувачів та здобувачок вищої освіти, бути присутнім при проведенні інструктажів та доведення до їх відома заходів безпеки, спостерігати виконання ними практичних дій. Брати участь у підбитті підсумків несення служби (виконання практичних дій) здобувачами та здобувачками вищої освіти.

2.2.5. Уносити пропозиції керівництву відповідних підрозділів Національної поліції щодо заохочення керівників навчальної практики з числа працівників Національної поліції.

2.2.7. Отримувати інформацію у відповідних підрозділі Національної поліції про діяльність випускників ЗВО в регіоні.

2.3. Старші серед працівників факультету, відповідальних за керівництво навчальною практикою зобов'язані:

2.3.1. Бути присутніми на інструктажі та розводі здобувачів та здобувачок вищої освіти у практичному органі.

2.3.2. Контролювати виконання програми навчальної практики.

2.3.3. Готувати узагальнений звіт про проходження навчальної практики здобувачами та здобувачками вищої освіти 2-го курсу університету у формі рапорту.

2.4. Керівники підрозділів Національної поліції зобов'язані:

2.4.1. Визначити конкретні підрозділи і служби за спеціальністю (спеціалізацією) здобувачів та здобувачок вищої освіти, які прибувають на навчальну практику, створити належні умови для її проведення.

2.4.2. Призначити наказом безпосередніх керівників навчальної практики з числа осіб, рекомендованих керівництвом підрозділу, у якому планується проведення навчальної практики, закріпити здобувачів та здобувачок вищої освіти за керівниками практики (не більше двох осіб за одним працівником). Копію наказу в триденний строк направити до Донецького державного університету внутрішніх справ.

2.4.3. Забезпечити своєчасне інформування керівників підрозділів, до яких розподілені здобувачі та здобувачки вищої освіти для проходження навчальної практики, про її строки, мету та порядок організації і проведення.

2.4.4. Організувати своєчасне оформлення і видачу здобувачам та здобувачкам вищої освіти на період навчальної практики вкладишів до

службового посвідчення (додаток №4), що підтверджують виконання обов'язків на конкретній посаді.

2.4.5. Організувати проведення вхідного/вихідного контролю знань здобувачів та здобувачок вищої освіти до початку навчальної практики та перед її захистом згідно з питаннями, що розроблені ЗВО, і відповідно до вимог програм навчальної практики і функціональних обов'язків за посадою, на якій вона проводиться.

2.4.6. Здійснювати постійний контроль за організацією та проведенням навчальної практики, готувати пропозиції щодо її вдосконалення; підбивати підсумки та аналізувати результати навчальної практики з обов'язковим виставленням загальної оцінки. Копії підсумкових матеріалів направляти до відповідного ЗВО.

2.4.7. Забезпечити належні умови праці та побуту здобувачів та здобувачок вищої освіти під час проходження навчальної практики.

2.4.8. Припинити проходження практики та направити здобувача/здобувачку вищої освіти до ЗВО (з письмовим повідомленням ЗВО) у разі систематичного невиконання ним індивідуального плану навчальної практики, недбалого ставлення до виконання службових обов'язків або порушення службової дисципліни.

Забороняється залучати здобувачів та здобувачок вищої освіти до завдань, не передбачених програмою практики та виконання яких пов'язане з ризиком для життя і здоров'я або може призвести до неправомірних дій через їх недостатню фахову підготовленість.

2.5. Керівники підрозділів, у яких здобувачі та здобувачки вищої освіти проходять навчальну практику, зобов'язані:

2.5.1. Забезпечити створення належних умов для виконання програм, індивідуальних планів навчальної практики в повному обсязі та контроль за їх реалізацією.

2.5.2. Призначити керівників навчальної практики з числа найбільш підготовлених працівників, які мають відповідний кваліфікаційний рівень, достатній практичний досвід роботи, високі ділові та моральні якості.

2.5.3. Представити здобувачів та здобувачок вищої освіти особовому складу підрозділу, роз'яснити їх правовий статус.

2.5.4. Провести інструктажі із здобувачами та здобувачками вищої освіти, ознайомити їх з оперативною обстановкою, завданнями і функціями підрозділу, його структурою, внутрішнім розпорядком, заходами особистої безпеки та правилами безпеки праці, умовами використання і застосування спецзасобів тощо.

2.5.5. Проводити виховну роботу із здобувачами та здобувачками вищої освіти.

2.6.6. Забезпечити здобувачів та здобувачок вищої освіти робочими місцями, службовими бланками, літературою та за можливості створити для них необхідні житлово-побутові умови (забезпечити житлом, медичним обслуговуванням та харчуванням).

2.6.7. Передбачати при формуванні розпорядку робочого дня здобувачів та здобувачок вищої освіти час для роботи із законодавчими та нормативно-правовими актами (2 - 3 години на тиждень).

2.6.8. Щотижня розглядати питання організації та проведення навчальної практики здобувачів та здобувачок вищої освіти на оперативних нарадах, надавати їм допомогу у виконанні завдань, передбачених у програмі навчальної практики, готувати пропозиції щодо її вдосконалення.

2.6.9. Контролювати виконання вимог програми навчальної практики здобувачами та здобувачками вищої освіти, індивідуальних планів навчальної практики в повному обсязі.

2.6.10. Погоджувати та надавати на затвердження керівництву відповідного підрозділу Національної поліції звіти за результатами проходження навчальної практики (копію звіту після затвердження надсилати до ЗВО).

2.6.11. Затверджувати характеристики на здобувачів та здобувачок вищої освіти.

2.6.12. Розробляти за узгодженням з керівництвом підрозділу Національної поліції розпорядок дня здобувачів та здобувачок вищої освіти, які проходять навчальну практику.

2.7. Керівники навчальної практики (безпосередні наставники) від підрозділу Національної поліції зобов'язані:

2.7.1. Ознайомити здобувачів та здобувачок вищої освіти з оперативною обстановкою на дільниці (об'єкті, у регіоні), характером і особливостями роботи.

2.7.2. Здійснювати практичне навчання відповідно до програми навчальної практики та індивідуального плану проходження практики, при цьому проводити роботу, спрямовану на формування у здобувачів та здобувачок вищої освіти навичок і вмінь, що необхідні для успішного виконання поставлених службових завдань.

2.7.3. Вести щоденний облік та давати оцінку роботі здобувачів та здобувачок вищої освіти, контролювати виконання ними індивідуального плану проходження навчальної практики, дотримання внутрішнього розпорядку, ведення щоденників тощо.

2.7.4. Вивчати рівень підготовки, ділові та моральні якості здобувачів та здобувачок вищої освіти, їх ставлення до роботи.

2.7.5. Узагальнювати підсумки навчальної практики та подавати звіти на погодження відповідним керівникам підрозділів Національної поліції.

2.7.6. Складати характеристики на здобувачів та здобувачок вищої освіти, затверджувати їх у керівництва підрозділу Національної поліції (не пізніше ніж за три дні до закінчення практики).

У характеристиці мають відобразитися обсяг та якість виконання програми навчальної практики й індивідуального плану проходження навчальної практики, рівень підготовленості здобувача/здобувачки вищої освіти до виконання службових обов'язків, вміння реалізувати набуті знання на

практиці; наявність навичок тактично правильно застосовувати спеціальні й технічні засоби, дотримуватися заходів особистої безпеки, складати службові документи; особисті морально-вольові якості, дисциплінованість, старанність; професійний рівень розвитку; ставлення до роботи в цілому та підсумкова оцінка за практику. Характеристики направляються до ЗВО і долучаються до особових справ здобувачів та здобувачок вищої освіти.

2.7.7. Готувати пропозиції щодо вдосконалення організації та проведення навчальної практики.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ КУРСАНТАМ ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Права здобувачів та здобувачок вищої освіти при проходженні навчальної практики:

3.1.1. Ознайомлюватися з усіма службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою навчальної практики та індивідуальними планами проходження практики.

3.1.2. Підписувати від свого імені підготовлені за дорученням безпосереднього керівника навчальної практики документи.

3.1.3. За згодою безпосереднього керівника навчальної практики користуватися технічними та іншими засобами, наявними у відповідному підрозділі Національної поліції.

3.1.4. Надавати пропозиції керівництву Національної поліції та ЗВО щодо вдосконалення організації та проведення навчальної практики, а також діяльності структурних підрозділів.

3.1.5. Повідомляти керівництво ЗВО у випадках порушень вимог законодавства України, нормативно-правових актів МВС України та МОН України, цього Положення з боку керівництва Національної поліції за місцем проходження практики.

3.2. Обов'язки здобувачів та здобувачок вищої освіти при проходженні навчальної практики:

3.2.1. Перед початком навчальної практики здобувач/здобувачка вищої освіти зобов'язаний/зобов'язана:

- вивчити програму практики, з'ясувати незрозумілі положення у керівника практики від ЗВО;
- привести свій формений одяг у відповідність до встановлених вимог;
- скласти індивідуальний план роботи, який затвердити у завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін (додаток №1);

3.2.2. Під час навчальної практики здобувач/здобувачка вищої освіти зобов'язаний/зобов'язана:

- своєчасно прибути для проходження навчальної практики до визначеного підрозділу Національної поліції;
- пройти цільовий інструктаж у відповідному підрозділі Національної поліції;

- виконувати розпорядок дня, установлений за місцем проходження практики, дотримуватися дисципліни і правил, які діють у місці його проходження, та заходів особистої безпеки, правил охорони праці, техніки безпеки;
- мати охайний зовнішній вигляд форменого одягу;
- виконувати передбачені програмою навчальної практики завдання
- чітко і неухильно виконувати всі завдання, що поступають від безпосередніх керівників практики;
- ознайомлюватися із законодавчими та нормативно-правовими актами, що стосуються діяльності Національної поліції, формами і методами працівників поліції;
- засвоїти функціональні обов'язки за посадою, за якою проходять навчальну практику;
- вести щоденник (додаток №2) та щоденно звітувати безпосередньому керівникові практики про виконану роботу;
- вести Зошит навчальної практики (надається кафедрою у якості додаткового документу), виконувати всі завдання передбачені в ньому;
- відвідувати у встановленому порядку заняття зі службової та спеціальної підготовки;
- підготувати звіт за результатами проходження навчальної практики (додаток №3), підписати його у безпосереднього керівника та подати його на погодження з керівником підрозділу, де організовано проходження практики і затвердження керівником відділу (відділення) поліції з проставленням гербової печатки.

3.3. Перелік навичок, які повинні набути здобувачі/здобувачки вищої освіти під час навчальної практики:

- надання в межах своєї компетенції допомоги громадянам і посадовим особам у захисті їх законних прав та інтересів;
- вчасного застереження громадян від учинення протиправних дій, роз'яснення їм неприпустимості антигромадської поведінки;
- здійснення у межах повноважень адміністративно-правозастосовної діяльності;
- оформлення адміністративно-процесуальних документів.

3.4. Забезпечення особистої безпеки

Під час проходження навчальної практики, участі у заходах із охорони публічної безпеки і порядку, попередження злочинів та правопорушень здобувачам та здобувачкам вищої освіти забороняється вчиняти будь-які самостійні дії, неузгоджені з безпосереднім керівником практики.

Тактика дій при перевірці документів у підозрілих осіб

- доповісти керівнику нарядами або черговому територіального органу Національної поліції про місце свого знаходження, намір перевірити документи

у особи, причини перевірки, умови та обставини, за яких проводиться перевірка;

- перемістити зброю, якомога далі від особи, яка буде перевірятись, а також розподілити обов'язки та узгодити між собою умовні жести;

- оцінити обставини, а саме, одна це особа чи з ким-небудь, фізичний стан особи, можливість небезпеки з її боку, раптового нападу від неї або оточуючих;

- оцінити місце проведення перевірки на наявність можливих перешкод, шляхів раптової втечи, сторонніх осіб, зручності проведення перевірки (освітлення, поверхню, простір тощо);

- обрати місце перевірки так, щоб уникнути втручання з боку інших осіб або втечи особи, яку перевіряють;

- вжити заходів щодо недопущення прослуховування іншими особами радіопереговорів.

- стояти упівоберта до особи, не розташовуючись на одній з нею лінії, на відстані не менше одного кроку від особи, яка перевіряється;

- бути готовим до відбиття нападу з боку особи, яка перевіряється, або з боку сторонніх осіб;

- не брати подані для перевірки документи рукою, якою Ви, як правило, дістаєте зброю;

- пам'ятати, що особа може використати як знаряддя нападу предмети, що є у неї в руках, або документи;

- у разі падіння документів на землю зробити крок назад, посилити увагу та запропонувати особі підняти документи;

- тримати документ на рівні очей таким чином, щоб контролювати дії особи, яка перевіряється, та прилеглої території;

- не дозволяти особі тримати руки у кишенях, щось доставати з кишені або сумки;

- звертати увагу на відповідність наявної в документі фотокартки особі громадянина, а також на правильність заповнення всіх його граф, цілісність захисної сітки, термін дії документа;

- діагностувати ступінь агресивності особи та намагатися знизити його;

- не відвертатись, не повертатись спиною, не присідати, не погрожувати, не ображати тощо;

- поставити власникові документа контрольні запитання, звіряючи відповіді з даними документа, що посвідчує його особу.

У нічний час перевірка документів повинна проводитись у місцях, в яких є постійне джерело освітлення.

Позиція безпеки: трикутне розташування (позиція трикутника)

1. Перевірка особи двома поліцейськими.

2. Наближення поліцейських з лівої чи правої сторони в залежності від оточуючого середовища.

3. Здійснення функції контролю одним поліцейським.

4. Здійснення страховки другим поліцейським з елементом захисту та підтримки (елемент прикриття).

Тактика дій при проведенні поверхневої перевірки

Особи

У відповідності до статті 34 Закону України «Про Національну поліцію»:

Поверхнева перевірка як превентивний поліцейський захід є здійсненням візуального огляду особи, проведенням по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальним оглядом речі або транспортного засобу.

Поліцейський для здійснення поверхневої перевірки особи може зупиняти осіб та/або оглядати їх, якщо існує достатньо підстав вважати, що особа має при собі річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб.

Поверхнева перевірка здійснюється поліцейським відповідної статі. У невідкладних випадках поверхневу перевірку може здійснити будь-який поліцейський лише з використанням спеціального приладу або засобу.

Основні положення під час поверхневої перевірки:

- стоячи упором у стіну (дах легкового автомобіля та ін.);
- вимагати від особи обпертися руками на стінку чи іншу опору під кутом, обернувшись лицем до стіни, відставивши ноги якомога далі від опори;
- поставити свою ногу між ногами затриманого, для того, щоб у разі опору можна було б нанести цією ногою удар знизу;
- на початку огляду попередити затримуваного, що при спробі непокорити до нього будуть вжиті поліцейські заходи примусу;
- при проведенні поверхневої перевірки одним поліцейським небажано тримати пістолет у кобурі;
- під час огляду зброя тримається біля стегна з того боку, який найбільш віддалений від особи, яку оглядають;
- патрон повинен бути досланим у патронник, але палець повинен лежати не на спусковому гачку, а на спусковій скобі;
- при виявленні небезпечних речей витягати їх з кишені шляхом виштовхування. При неможливості витягання цих речей необхідно спочатку надягнути наручники на затриманого або зв'язати його;
- при очікуванні опору з боку затриманого надягти на нього наручники;
- оглядати одяг і взуття потрібно з обережністю щоб не ушкодити руки лезом ножа чи бритви, які можуть знаходитись в ньому;
- не дозволяти особам, які оглядаються, самим доставати речі з кишень;
- не задовольняти прохань затриманого до тих пір, поки не буде здійснено огляд;
- не стояти обличчям до обличчя із затриманим, необхідно наказати йому повернутися спиною, пістолет треба тримати на відстані від спини затриманого;

- особливу увагу приділити пошуку вогнепальної та холодної зброї, боєприпасів, вибухівки, предметів, якими злочинець може скористатися для вчинення нападу;
- вилучити як звичайні речі (цигарки, запальничка, ключі, тощо), так і предмети, призначення яких вам невідоме;
- зняти головний убір та перевірити, чи немає в ньому зброї;
- прощупати одяг між лопатками до поясу і від поясу до правої пахви;
- прощупати праву руку до зап'ясток поверх одягу та зсередини;
- прощупати груди, пояс;
- оглянути усі кишені, вилучити їх вміст;
- перевірити, чи немає прихованих кишень або випуклості на одязі;
- прощупати краватку та підкладку піджака;
- ретельно прощупати одяг в області паху;
- зверху вниз оглянути праву ногу до щиколотки, перевірити манжети штанів, шкарпетки.

При одяганні наручників на затриманого:

- взяти наручники в ліву руку і подати команду затриманому, не повертаючись, подати назад ліву руку, на зап'ястя якої одягаються наручники;
- подати команду затриманому обпертись головою в опору, біля якої він стоїть, і подати назад праву руку;
- лівою рукою надіти кільце наручників на зап'ястя правої руки затриманого і замкнути їх;
- металеві наручники надягати на руки, які знаходяться за спиною долонями всередину (до тулуба);
- інші наручники надівати, просунувши їх через ремінь затриманого;
- засоби зв'язування (пластикові зтяжки) передбачають хрестовидне розміщення;
- під час надівання наручників не відволікатись, запобігати здійсненню нападу;
- через кожні дві години наручники знімати на п'ять хвилин, а потім знову їх одягати. При цьому, необхідно знову провести поверхневу перевірку затриманого.

Речей та документів

- висловити вимогу поставити речі на землю;
- висловити вимогу показати, що в сумці;
- не нахилятись до сумки;
- не допускати спроби щось підняти з поверхні або намагання здійснити напад із застосуванням речей та документів.

Тактика дій при доставлянні правопорушника

Пішим порядком

При доставленні підозрюваного пішим порядком двома та більше поліцейськими або за допомогою представників громадськості:

- один поліцейський повинен іти поруч із затриманим і вести його;
- інші поліцейські і громадяни, які надають допомогу, повинні, будучи на відстані двох-трьох кроків позаду, спостерігати за діями затриманого та оточуючих громадян.

Транспортним засобом

- перед перевезенням затриманого в автомобілях слід оглянути місце обладнане для перевезення з метою виявлення сторонніх предметів, перевірити надійність засувів і замків;

- в автомобілі затриманого поміщають на заднє сидіння, при цьому руки затриманого знаходяться за спиною з надітими наручниками і пропущеним одним кільцем через брючний ремінь;

- першим в автомобіль сідає поліцейський який страхує і займає місце позаду водія. Другий поліцейський супроводжує затриманого на заднє сидіння поряд із страхуючим, а потім сам сідає поруч із ним;

- той, хто страхує постійно здійснює нагляд за затриманим, повернувшись праворуч і поклавши праву руку на спинку заднього сидіння за потилицею правопорушника, а ліву – на підголівник водія. Весь цей час його зброя повинна бути затиснута між тулубом і спинкою сидіння. При можливості транспортування затриманого повинно здійснюватись по добре освітленим вулицям, в машині повинно бути увімкнене внутрішнє освітлення до моменту доставляння затриманого.

- після доставляння водій зобов'язаний провести огляд салону на наявність залишених затриманим сторонніх предметів.

Особливу увагу необхідно звернути на те, що:

- затриманий, перед посадкою до автомобіля, повинен бути вже в наручниках. Одягання наручників в автомобілі категорично забороняється;

- в транспорті, для обмеження дій затриманого, доцільно додатково використовувати ремені безпеки;

- не допускати дій з боку затриманого, що могли б викликати псування автомобіля чи створили умови для нападу на поліцейського;

- постійно стежити, щоб затриманий не міг упасти або навмисно викинутись із автомобіля під час руху;

- забороняється використовувати для доставляння осіб, які підозрюються у скоєнні злочину, громадський транспорт (трамвай, тролейбус, метро і т.д.), а також транспорт з відкритим кузовом.

3.5. Загальна оцінка навчальної практики здобувача/здобувачки вищої освіти:

Захист результатів навчальної практики проводиться в Донецькому державному університеті внутрішніх справ в два етапи:

ПЕРШИЙ ЕТАП – теоретичний, що передбачає знання відповідей на питання, що виносяться на захист практики.

На першому етапі захист навчальної практики оцінюється комісією, з урахуванням попереднього вивчення звітних матеріалів, висновків керівників

підрозділів Національної поліції, у яких проходила практика, доповідей здобувачів та здобувачок та їх відповідей на поставлені запитання. До складу комісії включаються керівники та досвідчені працівники Національної поліції, фахівці галузевих служб та викладачі кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2.

ДРУГИЙ ЕТАП – практичний у формі лінійного поліцейського квесту.

Оскільки метою навчальної практики є:

- закріплення здобувачами та здобувачками вищої освіти знань, отриманих під час вивчення теоретичної частини навчальних дисциплін, що викладаються на 2-му курсі кафедрою адміністративно-правових дисциплін факультету №2;

- набуття здобувачами та здобувачками вищої освіти навичок роботи в практичних підрозділах превентивної діяльності Національної поліції України;

- формування професійних вмінь, навичок для успішного виконання майбутніх функціональних обов'язків;

- створення підґрунтя для належного систематичного поновлення своїх знань і творчого їх застосування у практичній діяльності,

відповідно до цієї мети **метою квесту** буде демонстрація базових знань, вмінь та навичок, що необхідні для роботи в підрозділах превентивної діяльності Національної поліції України, а також закріплення здобувачами та здобувачками вищої освіти знань, отриманих під час вивчення теоретичної частини таких навчальних дисциплін, що викладаються на 2-му курсі кафедрою адміністративно-правових дисциплін, таких як «Адміністративне право», «Поліцейська діяльність», а також умілого використання в освітньому процесі міжпредметних зв'язків.

Сценарій проведення лінійного поліцейського квесту для захисту навчальної практики розроблюється представниками науково-педагогічного складу кафедри адміністративно-правових дисциплін та затверджується на засіданні кафедри.

Результати захисту практичної підготовки оцінюються за 100 бальною шкалою ECTS, відображаються в атестаціях здобувачів вищої освіти та фіксуються в особових та навчальних справах випускників ДонДУВС, а характеристики за підсумками практики додаються до особових справ здобувачів вищої освіти.

Результати за ПЕРШИМ ЕТАПОМ оцінюються за фіксованою шкалою оцінок з коефіцієнтом 0,4. Результати за ДРУГИМ ЕТАПОМ оцінюються за фіксованою шкалою оцінок з коефіцієнтом 0,6.

Отримані дві оцінки складаються.

Наприкінці навчальної практики здобувачі/здобувачки вищої освіти подають до ЗВО:

затверджений завідувачем кафедри

- індивідуальний план, який повинен бути заповнений відповідно до встановленого зразка (додаток №1);

затверджені начальником відділу (відділення) Національної поліції, в якому проходили навчальну практику

- звіт про підсумки проведення практики, який повинен бути заповнений відповідно до встановленого зразка (додаток №3);

- характеристика-відгук;

підписаний безпосереднім керівником практики від підрозділу Національної поліції і від кафедри

- щоденник, який повинен бути заповнений відповідно до встановленого зразка (додаток №2),

- заповнений Зошит навчальної практики.

Рекомендовано до щоденнику з проходження навчальної практики долучати копії документів, складених у ході навчальної практики (довідки, плани, акти перевірок, копії адміністративних матеріалів, інші адміністративно-процесуальні документи).

В звіті необхідно відобразити:

- назву підрозділу, його структуру та коротку характеристику;

- підсумки виконання навчальної програми та індивідуального плану (що конкретно зроблено, що вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);

- результати виконання індивідуального завдання, визначеного керівниками навчальної практики від Донецького державного університету внутрішніх справ;

- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження навчальної практики;

- труднощі і недоліки, які були у період проходження навчальної практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;

- пропозиції щодо удосконалення навчального процесу та поліпшення організації навчальної практики в підрозділах.

Звіт про підсумки проведення практики затверджується керівником підрозділу Національної поліції та скріплюється гербовою печаткою, підписується курсантом, який проходив навчальну практику, його безпосереднім керівником та керівником структурного підрозділу, де безпосередньо організовано практику.

В кінці навчальної практики на кожного курсанта його безпосереднім керівником навчальної практики від підрозділу, складається письмова характеристика-відгук про підсумки навчальної практики.

Звіт про підсумки проведення практики затверджується керівником підрозділу Національної поліції та скріплюється гербовою печаткою, підписується здобувачем/здобувачкою вищої освіти, який/яка проходив/проходила навчальну практику, його безпосереднім керівником та керівником структурного підрозділу, де безпосередньо організовано практику.

В кінці навчальної практики на кожного здобувача/здобувачку вищої освіти його безпосереднім керівником навчальної практики від підрозділу,

складається письмова характеристика-відгук про підсумки навчальної практики.

У характеристиці-відгуку відображається:

- повнота і якість виконання здобувачем/здобувачкою програми, плану навчальної практики;
- рівень теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- участь в суспільному житті підрозділу;
- стан дисципліни, моральні якості, відношення до роботи та інші питання, які характеризують особисті якості здобувача/здобувачки вищої освіти.

У загальному висновку повинна міститися інформація про ступінь та якість відпрацювання програми навчальної практики та рекомендована оцінка здобувачу/здобувачці, яка виставляється безпосереднім керівником від підрозділу.

Характеристика-відгук затверджується начальником відділу (відділення) Національної поліції, в якому проходили навчальну практику, та скріплюється гербовою печаткою, підписується здобувачем/здобувачкою вищої освіти, який/яка проходив/проходила навчальну практику, та його/її безпосереднім керівником.

Захист навчальної практики проводиться за окремим графіком, складеним відповідними та погодженим з навчально-методичним відділом університету та кафедрою адміністративно-правових дисциплін факультету №2.

Загальна оцінка навчальної практики здобувача/здобувачки вищої освіти складається з:

- надання щоденника, характеристики-відгуку, звіту;
- знання відповідей на питання, зазначені у пункті 3.6 програми навчальної практики;
- проходження поліцейського квесту.

У разі відсутності на документах, що надаються після проходження навчальної практики, оригіналів печаток підрозділу, в якому проходила практика, здобувач/здобувачка вищої освіти не допускається до її захисту.

Захист результатів практики здійснюється у ЗВО протягом перших десяти днів семестру, що починається після навчальної практики.

Загальні підсумки навчальної практики і заходи щодо її подальшого вдосконалення обговорюються на оперативних нарадах в підрозділах Національної поліції, на засіданнях вченої ради університету, методичної ради університету, вченої ради факультетів, кафедри адміністративно-правових дисциплін факультету №2 та на загальних зборах курсів.

Здобувачу/здобувачці вищої освіти, який/яка не виконав/виконала програму навчальної практики, отримав негативний висновок про якість її відпрацювання або незадовільну оцінку під час захисту практики, керівником університету може бути надано право повторного її проходження в підрозділах Національної поліції, за місцем дислокації Донецького державного університету внутрішніх справ, під час канікулярної відпустки. Після

повторного проходження навчальної практики здійснюють її захист. У разі повторного невиконання програм практики, отримання негативного висновку про якість її відпрацювання або незадовільної оцінки під час захисту практики, вони відраховуються з ЗВО у встановленому порядку.

3.6. Питання для підготовки до захисту навчальної практики:

Загальні питання

1. Основні нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції.
2. Характеристика Закону України «Про Національну поліцію».
3. Поняття та структура Національної поліції.
4. Завдання Національної поліції України
5. Принципи діяльності Національної поліції України
6. Основні повноваження поліції.
7. Основні обов'язки працівника поліції.
8. Поняття та види поліцейських заходів
9. Поняття та види превентивних поліцейських заходів.
10. Поняття та види поліцейських заходів примусу.
11. Порядок застосування поліцейських заходів примусу
12. Застосування фізичної сили.
13. Застосування спеціальних засобів.
14. Застосування вогнепальної зброї.
15. Юридичний аналіз ст. 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
16. Юридичний аналіз ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
17. Юридичний аналіз ст. 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення
18. Юридичний аналіз ст. 174 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
19. Юридичний аналіз ст. 175-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
20. Юридичний аналіз ст. 178 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
21. Юридичний аналіз ст. 180 Кодексу України про адміністративні правопорушення
22. Юридичний аналіз ст. 180-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
23. Юридичний аналіз ст. 185 Кодексу України про адміністративні правопорушення.
24. Доставлення правопорушника

25. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення
26. Адміністративне затримання
27. Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання
28. Строки адміністративного затримання
29. Особистий огляд і огляд речей
30. Вилучення речей і документів

Питання для осіб, що проходили навчальну практику у підрозділах дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад

1. Система та структура підрозділів дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
2. Завдання дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
3. Основні обов'язки та напрями діяльності дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
4. Права дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
5. Робоча документація дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
6. Порядок організації роботи дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
7. Засади взаємодії з населенням
8. Організація прийому громадян дільничними офіцерами поліції/поліцейськими офіцерами громад
9. Організація превентивної (профілактичної) роботи дільничного офіцера поліції/поліцейського офіцера громади
10. Перелік осіб, які ставляться на превентивний (профілактичний) облік
11. Порядок постановки осіб на превентивний (профілактичний) облік. Підстави зняття з превентивного обліку
12. Адміністративний нагляд за особами звільненими з місць позбавлення волі.
13. Вимоги до контрольно-наглядової справи дільничного офіцера поліції.
14. Матеріально-технічне забезпечення дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад
15. Спільні проекти з громадськістю, що реалізуються підрозділами дільничних офіцерів поліції/поліцейських офіцерів громад

Питання для осіб, що проходили навчальну практику у підрозділах ювенальної превенції

1. Система та структура підрозділів ювенальної превенції
2. Завдання підрозділів ювенальної превенції

3. Повноваження підрозділів ювенальної превенції.
4. Організація профілактики адміністративних та кримінальних правопорушень серед дітей
5. Заходи загальної профілактики, що реалізуються працівниками підрозділів ювенальної превенції
6. Заходи індивідуальної профілактики, що реалізуються працівниками підрозділів ювенальної превенції
7. Основні вимоги до заходів індивідуальної профілактики
8. Види обліків, що ведуться працівниками ювенальної превенції
9. Підстави постановки дитини на профілактичний облік
10. Порядок постановки дитини на профілактичний облік
11. Підставами для зняття дитини з профілактичного обліку
12. Вимоги до обліково-профілактичної справи
13. Особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла
14. Організація роботи та здійснення заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них
15. Напрями взаємодії підрозділів ювенальної превенції з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади й органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями

Питання для осіб, що проходили навчальну практику у підрозділах запобігання та протидії домашньому насильству

1. Поняття та форми домашнього насильства
2. Правові засади запобігання та протидії домашньому насильству
3. Система та структура підрозділів запобігання та протидії домашньому насильству
4. Завдання підрозділів запобігання та протидії домашньому насильству
5. Повноваження підрозділів запобігання та протидії домашньому насильству
6. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підрозділів запобігання та протидії домашньому насильству
7. Спеціальні заходи протидії домашньому насильству
8. Порядок проведення оцінки ризику вчинення домашнього насильства
9. Порядок винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника
10. Алгоритм дій поліцейського під час реагування на факт вчинення домашнього насильства
11. Особливості документування адміністративних правопорушень, передбачених ст. 173-2 КУпАП
12. Особливості роботи з кривдником, постраждалою особою, дитиною свідком

13. Особливості складання плану особистої безпеки
14. Напрями взаємодії підрозділів запобігання та протидії домашньому насильству з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади й органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями
15. Службові документи, що ведуться підрозділами підрозділах запобігання та протидії домашньому насильству

Питання для осіб, що проходили навчальну практику у підрозділах охорони публічного порядку

1. Система та структура підрозділів охорони публічного порядку
2. Завдання підрозділів охорони публічного порядку
3. Повноваження підрозділів охорони публічного порядку
4. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підрозділів охорони публічного порядку
5. Сили та засоби поліції, що залучаються до забезпечення публічної безпеки і порядку
6. Поняття масових заходів
7. Види масових заходів
8. Організаційні заходи щодо забезпечення публічної безпеки та порядку у зв'язку з проведенням масових заходів
9. Підготовчі заходи щодо забезпечення публічної безпеки та порядку у зв'язку з проведенням масових заходів
10. Практичні заходи щодо забезпечення публічної безпеки та порядку у зв'язку з проведенням масових заходів
11. Заклучні заходи щодо забезпечення публічної безпеки та порядку у зв'язку з проведенням масових заходів
12. Роль груп превентивної комунікації у забезпеченні публічної безпеки та порядку у зв'язку з проведенням масових заходів
13. Особливості здійснення патрулювання у пішому порядку
14. Особливості здійснення патрулювання на транспортних засобах
15. Службові документи, що ведуться підрозділами підрозділах охорони публічного порядку

Питання для осіб, що проходили навчальну практику у підрозділах контролю за обігом зброї

1. Об'єкти дозвільної системи
2. Предмети, матеріали і речовини, на які поширюється дозвільна система та їх характеристика
3. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підрозділів із контролю за обігом зброї
4. Система та структура підрозділів контролю за обігом зброї
5. Завдання поліції щодо забезпечення правил дозвільної системи
6. Характеристика повноважень підрозділів з контролю за обігом зброї

7. Права органів поліції у разі виявлення порушень правил дозвільної системи
8. Види дозволів, що видаються підрозділами з контролю за обігом зброї
9. Порядок видачі дозволів на придбання, зберігання і носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї
10. Умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та зазначених патронів окремими категоріями громадян
11. Загальний порядок перереєстрації дозволів.
12. Порядок здійснення перевірки власників зброї
13. Службові документи, що ведуться підрозділами з контролю за обігом зброї
14. Реалізація повноважень підрозділів з контролю за обігом зброї щодо впливу на осіб, які вчинили домашнє насильство.
15. Порядок приймання вилученої, добровільно зданої чи знайденої зброї

4. ЗМІЦНЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ І ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Зміцнення законності і дисципліни під час практики забезпечується комплексом організаційних і практичних заходів, які здійснюються керівництвом і співробітниками кадрових апаратів і базових підрозділів Національної поліції, керівництвом факультету, курсу, науково-педагогічними працівниками і командним складом ЗВО, для чого:

- а) керівники підрозділів Національної поліції повинні:
 - систематично проводити з наставниками та курсантами виховну роботу, забезпечувати постійний контроль за їх діяльністю, надавати допомогу щодо організації їх роботи;
 - визначати місце, час, коло учасників, організувати і проводити за участю науково-педагогічних працівників і командного складу ЗВО оперативні наради, уживати заходів щодо забезпечення якісного проходження практики курсантами, недопущення порушень законності і дисципліни;
 - при виявленні порушень законності і дисципліни, допущених керівниками практики, проводити службове розслідування і застосовувати до порушників заходи дисциплінарного впливу;
 - направляти інформацію керівництву ЗВО про випадки порушень законності і дисципліни курсантами, командним складом, науково-педагогічними працівниками ЗВО;
- б) керівники підрозділів Національної поліції повинні особистим прикладом сумлінного ставлення до виконання службових обов'язків впливати на курсантів, постійно контролювати дотримання ними законності і

дисципліни;

в) керівництво факультету та курсу, науково-педагогічні працівники, командний склад ЗВО повинні:

- брати участь у проведенні у базових підрозділах Національної поліції оперативних нарадах з питань організації та проведення практики курсантів, інструктажах керівників практики і курсантів, надавати їм методичну допомогу з питань, що виникають у ході практики, здійснювати постійний контроль за роботою курсантів, їх поведінкою, дотриманням вимог чинного законодавства і нормативних актів МВС України щодо забезпечення дисципліни та законності;

- у випадку виявлення порушень дисципліни, законності, допущених керівниками практики, інформувати про це керівників підрозділів Національної поліції для вживання заходів реагування, а у випадку допущення порушень курсантами – проводити службове розслідування, про результати якого доповідати ректорові ЗВО;

- узагальнювати і аналізувати хід і результати практики курсантів, інформувати керівництво базових підрозділів Національної поліції про виявлені недоліки в її організації і проведенні, надавати пропозиції щодо удосконалення програми практичної підготовки.

г) курсанти ЗВО при проходженні практики повинні:

- якісно готуватися до практики, суворо дотримуватися застановленої форми одягу і розпорядку дня, погоджувати свою роботу з керівниками практики, одержувати від викладачів методичну допомогу з питань, що виникають під час практики;

- при виконанні заходів програми практики й одержаних від керівників практики доручень суворо дотримуватись вимог чинного законодавства щодо забезпечення поліцією прав і свобод людини;

- під час спілкування з громадянами виявляти тактовність, культуру, не вступати в будь-які суперечки з політичних питань, при виникненні складної ситуації негайно сповіщати про це керівників практики, науково-педагогічних працівників і командний склад ЗВО, надалі діяти за їх вказівкою.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
адміністративно-правових
дисциплін факультету №2
Донецького державного
університету внутрішніх справ
підполковник поліції

Ольга МЕРДОВА

«___» _____ 2023 року

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

Проходження навчальної практики курсантом 2 курсу _____ навчального
взводу факультету №___ Донецького державного університету внутрішніх
справ _____ поліції _____

звання

(П.І.Б)

Строк (термін) проходження навчальної практики _____

(місяць, рік)

№ з/п	Заплановані заходи	Примітка
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Курсант

_____ (звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (дата)

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ

_____ (повне найменування закладу вищої освіти)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

курсанта (слухача) _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

університет, факультет _____

кафедра _____

освітній ступінь _____

спеціальність _____

_____ курс, група _____

Наказ про закріплення за підрозділом, у якому буде організовано практику

_____ (найменування підрозділу, номер та дата видання наказу)

Строк проведення практики з _____

по _____.

**Відгук і оцінка роботи курсанта (слухача) на практиці (стажуванні)
керівника практики від органу поліції**

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від ЗВО про проходження практики

Дата складання заліку " ____ " _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою (словами)	кількість балів (цифрами і словами)	за шкалою ECTS

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток № 3

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник органу поліції

(посада, звання, П.І.Б.)

(підпис, дата)

М.П.

ЗВІТ
за результатами проходження навчальної практики

(звання, П.І.Б., повне найменування навчального підрозділу)

Зміст звіту

Курсант

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

Керівник практики від
органу поліції

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

ПОГОДЖЕНО
Керівник підрозділу органу
поліції, де організовано
проходження практики

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

(дата)

Додаток 4**ВКЛАДИШ**

до службового посвідчення _____
(серія, номер)

Курсант _____
(звання, П.І.Б.)

є практикантом _____
(найменування підрозділу, посади)

Дійсний до _____ при пред'явленні службового посвідчення.

Керівник кадрового підрозділу
відділу (відділення) поліції

(звання)

(підпис)

(П.І.Б.)

М.П.

**Кафедра адміністративно-правових
дисциплін факультету №2**